

Tanítási tervezet

Az óra időpontja:	2016. november 17. 13.15
Iskola neve:	ELTE Apáczai Csere János Gyakorló Gimnázium és Kollégium
Vezetőtanár:	Dr. Csiszár Gábor
Osztály:	7.D
Tanít:	Simkó Krisztián
Témakör megnevezése:	Afrika, Ausztrália és a sarkvidékek földrajza
Tanítási egység (téma) címe:	ÖSSZEFOGLALÁS
Az óra (jellemző) típusa:	Ismereteket elmélyítő, rendszerező óra

1. TANTERVI KÖVETELMÉNYEK

1.1. A tanítási óra oktatási céljai:

- konkrét és elvont földrajzi tartalmak térképhez való társítása
- természet és társadalom kölcsönhatásának felismertetése
- tájjellemzés gyakorlása
- Afrika, Ausztrália, Óceánia és a sarkvidékek természet- és társadalomföldrajzi szempontok szerint történő összehasonlítása
- más tantárgyakból tanult ismeretek alkalmazása
 - » történelem: ókori öntözéses kultúrák, nagy földrajzi felfedezések, hajózás
 - » biológia: a forró és a hideg éghajlati övezet élővilága

1.2. A tanítási óra képzési, fejlesztési céljai:

- a rendszerező képesség fejlesztése (pl. a csoportalkotás során)
- a kérdéses képességének fejlesztése kérdésalkotási feladat segítségével
- a természetföldrajzi környezet társadalmi-gazdasági folyamatokra gyakorolt hatásának felfedeztetése
- a lényegkiemelő képesség fejlesztése a fogalmakhoz kapcsolódó játék által

1.3. A tanítási óra nevelési céljai:

- szociális nevelés: tolerancia, egymás elfogadása a csoportmunka és a játékos feladatok során egyaránt
- közösségi nevelés: az együttműködési készségek fejlesztése a csoportmunka által
- fegyelmezett munkavégzés – szabályok betartása által

1.4. Oktatási követelmények:

a) Fogalmak

» megerősítendő fogalmak

➤ általános

bantu; polgárháború; táblás vidék; oázis; zuhatag; szavanna éghajlat; forró övezeti sivatagi éghajlat; lefolyástalan terület; kapás földművelés; ültetvényes gazdál-

kodás; nomád pásztorkodás; túllegeltetés;; artézi medence; farm; aboriginels; állandóan fagyos éghajlat; tundra éghajlat, maszáj, tuareg, gyémánt

➤ egyedi

Szahara, Kongó-medence, Fokföld, Nyugat- ausztráliai- ösföld, Nagy-Vízválasztó-hegység, Szudán, Kelet-afrikai-magasföld, Guineai-öböl partvidéke, Ausztráliai-alföld, Gibraltári-szoros, Szezei-csatorna, Nagy-Korallzátony, Atlasz

b) Folyamatok

» megerősítendő folyamatok:

elsivatagosodás; népességrobbanás; hegységképződés, hegységek lepusztulása

c) Összefüggések

» mélyítendő összefüggések:

a földrajzi tényezők életmódot meghatározó szerepe; a trópusi mezőgazdaság változatos formái és az azokhoz kötődő életmódok különbségei; az éghajlati jellemzők és a felszínalakulás kapcsolata;

d) Fejlesztendő készségek, kompetenciaterületek

természettudományos és intellektuális kompetenciák, rendszerezőképeség, lényegkiemelő képeség

e) Főbb tanulói tevékenységek

csoportmunka, beszélgetés, fogalommagyarázat, kérdésalkotás, rendszerezés

2. SZEMLÉLTETŐ ÉS MUNKAESZKÖZÖK

- Középiskolai földrajzi atlasz
- körvonalas térképek
- szókártyák
- nyomtatott képek
- táblai vázlat
- prezentáció

3. FELHASZNÁLT IRODALOM

- ALEXA P. – GRUBER L. – SZÖLLŐSY L. – ÜTÖNÉ VIS J. (2015): Földrajz 7., Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet, Budapest
- JÓNÁS I. – KOVÁCS L. – MÉSZÁROS R. – VÍZVÁRI A. (2014): Földrajz 7., Mozaik Kiadó, Szeged
- GRUBER L. – HUSZÁR T. (2013): Földrajz 7., Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó, Budapest

4. MELLÉKLETEK JEGYZÉKE

[Google Drive mappában](#) feltöltve található:

- képek a csoportalakításhoz
- szókártyák a tájakkal kapcsolatos feladathoz
- szókártyák a Tabu játékhoz
- körvonalas térképek

Az óra felépítése

Idő	Az óra menete	Didaktikai mozzanat	Módszer	Munkaforma	Eszköz
12'	<u>Csoportalkotás és ehhez kötődő feladatok</u> A tanterem az órát megelőző szünetben átrendezésre kerül. Az óra során 6 csoportban zajlik majd a munka.				
2'	A tanulók a terembe lépéskor egy-egy képet húznak, akikhez azonos kategóriába tartozó képek kerülnek, ők alkotnak majd egy csoportot. Majd ezt követően a tanulók feladata a csoportok megalkotása.				
4'	A tanulók feladata, hogy kreatív módon jöjjenek rá, mik a képek kategorizálásának szempontjai. Találják meg egymást az azonos kategóriába tartozók. <ul style="list-style-type: none"> • ragadozó állatok (A) • növényevő állatok (B) • madarak (C) • népcsoportok (D) • természeti jelenségek (E) • épületek (F) 				
3'	A tanulóknál lévő képek elhelyezése a kiosztott körvonalas térképen.	az ismeretek rendszerező összefoglalása	-	csoportmunka	Prezentáció terkep1.gif
3'	A csoportok 1-1 tagja röviden bemutatja a térképet a felragasztott képekkel.		tanuló általi szemléltetés térkép és képek segítségével	tanulók által tartott „előadás”	
13'	<u>A tájakról tanultak rendszerezése</u>	az ismeretek rendszerező összefoglalása	-	csoportmunka	-
5'	<u>Kérdések megfogalmazása</u> A csoportok feladata, hogy a fogalmazzanak meg kérdéseket, melyekre a válaszok a papíron kiadott tájak. Javasolt szempontok: <ul style="list-style-type: none"> • kialakulás • éghajlat • természetes növénytakaró • vízrajz • kik élnek ott? • stb. zöld, sárga, piros csoportok <ul style="list-style-type: none"> • Szahara • Kongó-medence • Fokföld • Nyugat-ausztráliai-ősföld • Nagy-Vízválasztó-hegység 	-	kérdésalkotás	-	Prezentáció szokartyak1.docx

Idő	Az óra menete	Didaktikai mozzanat	Módszer	Munkaforma	Eszköz
	fehér, kék, narancs csoportok <ul style="list-style-type: none"> • Szudán • Kelet-afrikai-magasföld • Guineai-öböl partvidéke • Ausztráliai-alföld • Atlasz 				
6'	<u>Kérdések megválaszolása</u> A megírt kérdéseket a csoportok kicserélik egymás között, majd megválaszolják. A tájak bejelölése az óra elején kiosztott körvonalas térképen.	-	a tagok közösen vitatják meg a válaszokat	-	terkep2.png
2'	<u>Megoldások ellenőrzése</u> A kérdésekre adott válaszokat a kérdést író csoport javítja ki. Majd visszaadja annak a csoportnak, amelyik a válaszokat írta. A tájak térképen való elhelyezését a csoportok atlasz segítségével ellenőrzik.	-	a tagok közösen ellenőrzik a megoldásokat	-	Középiskolai földrajzi atlasz
15'	Tabu Fogalommagyarázás játékos formában. Egy tanuló beszél, a többiek hallgatják, próbálják kitalálni, hogy mely fogalomról van szó. Nehezítés, hogy bizonyos szavakat a tanuló nem használhat a fogalommagyarázat során, ezek a tabuszavak. Fogalmak mellett folyamatok, személyek, földrajzi nevek is szerepelnek a kártyákon.	az ismeretek rendszerező összefoglalása	Tabu (játék)	-	szokartyak2.docx
1'	A feladat ismertetése <u>Példa:</u> Tillmann Mónika tabuszavak: <ul style="list-style-type: none"> • Apáczai • osztályfőnök • tanár 	-	-	tanári közlés	Prezentáció

Idő	Az óra menete	Didaktikai mozzanat	Módszer	Munkaforma	Eszköz
6'	<p><i>Játék a csoporton belül</i></p> <p>Zöld csoport</p> <ul style="list-style-type: none"> • állandóan fagyos éghajlat • vetődés • népességrobbanás • lefolyástalan terület • masszáj <p>Kék csoport</p> <ul style="list-style-type: none"> • tundra éghajlat • táblás vidék • James Cook • bantu • forró övezeti sivatagi éghajlat • Szuezi-csatorna <p>Piros csoport</p> <ul style="list-style-type: none"> • állandóan fagyos éghajlat • gyémánt • szavanna éghajlat • népességrobbanás • aboriginels • Gibraltári-szoros <p>Fehér csoport</p> <ul style="list-style-type: none"> • tundra éghajlat • gyémánt • forró övezeti sivatagi éghajlat • túllegeltetés • tuareg • Nagy-Korallzátony <p>Sárga csoport</p> <ul style="list-style-type: none"> • tundra éghajlat • vetődés • David Livingstone • elsivatagosodás • népességrobbanás • Mikronézia <p>Narancs csoport</p> <ul style="list-style-type: none"> • állandóan fagyos éghajlat • táblás vidék • szavanna éghajlat • népességrobbanás • aboriginels 	-	csoporton belül	csoportmunka	-
1'	<p><i>A csoporttagok kiválasztják, hogy melyikük képviselje őket az egész osztály előtt.</i></p>	-	csoportmegbeszélés	csoportmunka	-

Idő	Az óra menete	Didaktikai mozzanat	Módszer	Munkaforma	Eszköz
6'	<p>Minden csoportból 1-1 tanuló az egész osztály előtt ismerteti az alábbi fogalmak egyikét:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zuhatag v. artézi víz • farm (gazdálkodás) • nomád pásztorkodás • kapás földművelés / hagyományos gazdálkodás • ültetvényes gazdálkodás • oázis (gazdálkodás) 	-	az egész osztály előtt	előadás és csoportmunka kombinációja (egy tanuló beszél, közben a csoportok dolgoznak együtt)	Stopper
1'	Melyik fogalom a kakukktojás, miért?	-	„kakukktojás keresés”	frontális osztálymunka	-
2'	<p>Tankönyv 18-38. oldal</p> <p>Füzet</p> <p>Kiosztott papírok (szemelvények, feladatok)</p> <p>Kiadott névanyag</p> <p>→ Szokásos feladattípusok (eddig dolgozatok áttekintése)</p>	az órát követő tanulói feladatok kijelölése	táblai vázlat	tanári közlés	tábla
3'	<p><u>Tanári értékelés</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • közös tevékenység • időkeret betartása • megfogalmazott kérdések • szabályok betartása • fogalommagyarázatok értékelése <p><u>Tanulói értékelés</u></p> <p>Minden csoportból 1-1 tanuló néhány mondatban értékeli az órai munkát.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Miért volt jó csoportban dolgozni? • Mi volt nehéz a csoportmunkában? 	értékelés	-	tanári közlés / frontális osztálymunka	-